

ΙΔΟΥ ΑΝΑΒΑΙΝΟΜΕΝ ΕΙΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ....

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΙΧΝΗΛΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Από το «Ωσαννά» στο «άρον, άρον σταύρωσον Αυτόν»

Η απαρχή και τελείωση της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος σφραγίζεται από το ένα και μοναδικό θεανδρικό πρόσωπο του Σωτήρος και λυτρωτού Ιησού Χριστού. Όλα τα υπόλοιπα πρόσωπα και τα γεγονότα που σχετίζονται με το θείο δράμα φωτίζονται και ερμηνεύονται υπό το φως του προσώπου του «ανυμφεύτου μεγάλου Νυμφίου» της Εκκλησίας Ιησού. Μέτρο και κανόνας της κρίσεως αυτών είναι ο Κύριος.

«Μεγάλη Εβδομάδα αποκαλούμε αυτήν επειδή σε αυτήν συντελέσθηκαν προς όφελός μας από τον Χριστό μεγάλα κατορθώματα»

Ιχνηλατούντες θεολογικώς τα πρόσωπα και τα γεγονότα, τα οποία συνθέτουν την μυσταγωγία της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος, αναμιμνησκόμεθα τα γραφομένα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ο οποίος αναφερόμενος στο «υπεροχικόν μυστήριον» της Μεγάλης Εβδομάδος έναντι των υπολοίπων εβδομάδων του λειτουργικού έτους, υπομνηματίζει θεοπνεύστως τα εξής: «Μεγάλη Εβδομάδα αποκαλούμε αυτήν όχι επειδή οι ημέρες αυτής έχουν μεγαλύτερο μήκος απ' όλες τις άλλες, ούτε επειδή είναι κατά τον αριθμό περισσότερες, αλλά επειδή σε αυτήν συντελέσθηκαν προς όφελός μας από τον Δεσπότη (Χριστό) μεγάλα κατορθώματα. Σε αυτήν δηλαδή την Μεγάλη Εβδομάδα, η χρονία του Διαβόλου τυραννία κατελύθη, ο θάνατος εσβέσθη, ο ισχυρός εδέθη. Τα σκεύη (τα υπάρχοντα) του διαβόλου αρπάχτηκαν, η αμαρτία θανατώθηκε, η κατάρα κατελύθη, ο Παράδεισος άνοιξε και ο Ουρανός έγινε προσιτός. Οι άνθρωποι αναμείχθηκαν με τους αγγέλους και το μεσότοιχον (μεσοτοιχία) που έφραζε την θύρα του παραδείσου άνοιξε. Ο της Ειρήνης Θεός ειρηνοποίησε τα άνω και τα επί της γης, και γι' αυτό αποκαλείται Μεγάλη Εβδομάδα».

Ο «Ανύμφευτος Νυμφίος» της Εκκλησίας

Η ιχνηλασία της σωτηριώδους μυσταγωγίας της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος επικεντρώνεται στον «Ανύμφευτο Νυμφίο» της Εκκλησίας, τον θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, ο οποίος νυμφαγωγεί το Χριστεπώνυμο πλήρωμα των πιστευόντων «εις οδόν ζωής και σωτηρίας». Ο της Εκκλησίας Νυμφίος τελεί τον «μυστικό νυμφώνα» με τον κάθε άνθρωπο, σώζει την κάθε ανθρώπινη ψυχή χωρίς περιθωριοποιήσεις, διακρίσεις και αποκλεισμούς. Αυτή η υπερουράνια νυμφαγωγία που γεννά την «μυστική νυφική σχέση» με κάθε ανθρώπινο πρόσωπο είναι η άκτιστη και άληκτη Βασιλεία του Θεού στην οποία κοινωνοί και μέτοχοι, κληρονόμοι και συνδικαιούχοι κατά χάριν είναι οι άνθρωποι όλων των αιώνων και των εποχών έως της συντελείας των αιώνων στα έσχατα. Σε αυτή την σωτηριώδη μυστική νυφική σχέση που είναι προσωπική και άμεσα βιωματική και εμπειρική, κυριαρχεί η ελευθερία που αποτελεί την θεμελιώδη βάση της αγαπητικής συναντήσεως και ενώσεως του Νυμφίου Χριστού με το κάθε ανθρώπινο πρόσωπο.

Σε αυτό το «ακατάληπτον μυστήριον» της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος υπάρχει ένα οξύμωρο σχήμα, μια αντινομία έναντι της ανθρώπινης λογικής, του αλυσιτελούς πνευματικά ορθολογισμού, που σχετίζεται με την τέλεση αυτού του μυστικού νυμφώνος μέσα από την δοκιμασία του Σταυρού. Για τον πεπερασμένο ανθρώπινο νου, που αξιολογεί και ερμηνεύει τα πάντα με κοσμικά κριτήρια, φαντάζει παράδοξο το γεγονός ότι συντελείται αυτός ο υπερουράνιος νυμφώνας δια των σεπτών και σωστικών παθών, του φρικτού σταυρικού θανά-

του και του λυτρωτικού αίματος του μαρτυρίου. Ταύτα πάντα όμως έχουν ως οντολογική βάση την θείκη αγάπη, την προσφυώς καλούμενη «Εσταυρωμένη Αγάπη» που στηρίζει, συγκροτεί και συνέχει αυτόν τον νυμφώνα της σωτηρίας που πεπτωκότος χοϊκού ανθρώπου.

Ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός είναι το «εθελόθυτον θύμα», το οποίο με Θείκη αγάπη για την σωτηρία και την κατά χάριν θέωση του ανθρώπου πορεύεται την οδό του εκουσίου πάθους και της εκούσιας θυσιαστικής – θανατικής πορείας του χωρίς να υπόκειται σε κανένα νομοτελειακό φυσικό καταναγκασμό. Ο Κύριος είναι ο Βασιλεύς των Βασιλευόντων και Κύριος των Κυριευόντων, ο λυτρωτής και απελευθερωτής όλων των εθνών και όχι μόνο του Ισραήλ. Δεν είναι ένας σωβινιστής κοσμικός Βασιλεύς, αλλά ο ένας και μοναδικός, ανεπανάληπτος και ασύγκριτος σωτήρας πάντων των εθνών. Είναι ο πνευματικός Βασιλεύς των καρδιών και ψυχών, και όχι ο «Πολιτικός Μεσσίας», όπως στρεβλά τον ανέμενε το Ισραήλ.

Στην μυσταγωγική ιχνηλασία της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος εναλλάσσονται πρόσωπα και γεγονότα, τα οποία συνθέτουν εν πολλοίς ένα εμφατικώς αντιφατικό και με αντινομίες πολύμορφο ψηφιδωτό με το οποίο η Εκκλησία δια των Θεοκινήτων και Θεοφόρων Πατέρων αυτής παιδαγωγεί, νοθετεί και καταρτίζει πνευματικώς το χριστεπώνυμο πλήρωμά της.

Η αντινομία ανάμεσα στη μετανοούσα πόρνη και τον Ιούδα Ισκαριώτη

Η πλέον «προκλητικά» και εμφατικά έντονη αντινομία ενσαρκώνεται ανάμεσα στην οντολογικά μετανοούσα πόρνη γυναίκα και τον ζηλοτύπως φίλαυτο και εγωιστή μαθητή Ιούδα τον Ισκαριώτη. Κυριολεκτικώς θραύει κόκκαλα η σύγκριση ανάμεσα στις δύο προσωπικότητες, όπως επιτυγχάνεται και προβάλλεται παιδαγωγικώς από την Εκκλησία μέσα από την μοναδική θεόπνευστη υμνολογία της, καθώς η αντιπαραβολή των δύο προσώπων αποκαλύπτει το «ταμείον της ψυχής» τους στο παρακάτω τροπάριο των Αίνων της Μεγάλης Τετάρτης: «Ότε η αμαρτωλός προσέφερε το μύρον, τότε ο μαθητής συνεφώνει τοις παράνομοις. Η μεν έχαιρε κενούσα τον πολύτιμον, ο δε έσπευδε πωλήσαι τον ατίμητον. Αύτη τον Δεσπότην επεγίνωσκεν, ούτος του Δεσπότην εχωρίζετο. Αύτη ηλευθερούτο και ο Ιούδας εγεγόνει του εχθρού. Δεινόν η ραθυμία! μεγάλη η μετάνοια! ην μοι δώρησαι, Σωτήρ, ο παθών υπέρ ημών, και σώσον ημάς».

Ο Ιερός Χρυσόστομος ερμηνεύει θεολογικά τις επιλογές των δύο προσώπων, αναφέροντας ότι: «η πόρνη μεν εσώθη επειδή επαγρύπνησε, ενώ ο Ιούδας που έπεσε σε οκνηρία, κατέπεσε . . . ο μαθητής επειδή νόμιζε πως στεκόταν καλά, έπεσε, αλλά η πόρνη πεσμένη στην αμαρτία ανέστη». Εύστοχα δε επισημαίνεται ότι η αμαρτωλή γυναίκα με την προσφορά του μύρου έδειχνε την αγάπη της στο διδάσκαλο και έτσι παρόλη την αμαρτία της γέμισε με τη χάρη του Χριστού. Ο Ιούδας με τον εγωισμό του άδειασε τον εαυτό του από τα χαρίσματα του Θεού και προσπάθησε να τον γεμίσει με το αντίτιμο της πωλήσεως του Κυρίου.

Η μακροθυμία και πελάγια αγάπη του Κυρίου καταργεί κάθε προκατάληψη ηθικισμού και ψευδοευσέβειας. Ο Χριστός δέχεται την ανυπόκριτη μετάνοια της πόρνης γυναικός και, σύμφωνα με την ερμηνεία του Ιερού Χρυσοστόμου και του Αμφιλοχίου Ικονίου, με την μετάνοιά της κατέστη σεμνοτέρα Παρθένου κόρης και έγινε καθηγητής για τους αμαρτωλούς στον τρόπο της μετάνοιας που δέχεται ο Κύριος. Τα δάκρυα και οι στεναγμοί της καρδιάς της αποδεικνύουν την επενέργεια της μετάνοιας, ώστε καθιστούν και τον ίδιο τον Χριστό συνήγορο των δακρύων της. Η πόρνη μετανοούσα μεταβάλλει τον σαρκικό έρωτα σε θείο έρωτα και επουράνιο μέσα από το φίλτρο της μετάνοιας. Γι' αυτό και ο πολύς Ιωσήφ Βρυέννιος υπογραμμίζει ότι τα δάκρυά της λογίζονται ως μαρτύριο αίματος καθώς πηγάζουν από τον έσω κόσμο της ψυχής της.

Η σύγκριση ανάμεσα στον Ιούδα και την μετανοούσα πόρνη γυναίκα είναι λίαν αποκαλυπτική. Η συνθλιβόμενη από την ψυχοφθόρο αμαρτία αμαρτωλή γυναίκα αναζητά διακάως και απεγνωσμένα την οντολογική αποκατάσταση της κατακερματισμένης υπάρξεώς

της σε κοινωνία με την αγάπη του Χριστού, ενώ ο Ιούδας με την εγωιστική και φίλαυτη βεβαιότητα της ηθικότητός του παραμερίζει την αγάπη του Κυρίου και με την φιλαργυρία του απορρίπτει την αγάπη και το πρόσωπο του Σωτήρος.

Τυφλωμένος και αλλοτριωμένος ο Ιούδας από τα δυσώδη πάθη της ψυχής του απορρίπτει ενσυνείδητα την αγάπη του Χριστού και καθίσταται «υιός της απωλείας». Δεν μετανοεί αληθινά, αλλά απλώς μεταμελείται και οδηγείται στην αυτοκτονία. Οι θεοφώτιστοι Πατέρες της Εκκλησίας διδάσκουν θεοπνεύστως ότι ο Ιούδας δεν ήταν «φύσει κακός», αλλά λόγω της προαιρέσεώς του κατέστη πειθήνιο όργανο του Διαβόλου απατεώνα. Και για τον Ιούδα όμως υπήρχε η δυνατότητα να γευθεί την συγχώρεση του Χριστού, εάν η μετάνοιά του ήταν αληθής και ανυπόκριτη.

Την άπειρη μακροθυμία και πελάγια αγάπη του Κυρίου ακόμη και για τον προδότη Ιούδα επισημαίνει ο υψιπέτης θεολόγος Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης: «Ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, αν δεν γινόταν αμέσως δήμιος του εαυτού του, αφού έκρινε ως ασύγγνωστη την αμαρτία του, και έσπευδε να προσπέσει στα πόδια του Κυρίου και να ζητήσει συγχώρεση, δεν θα αστοχούσε από το να λάβει τους οικτιρμούς του Χριστού, που τους προσφέρει με περισσεια σε ολόκληρη την οικουμένη». Ο δε Ιερός Χρυσόστομος συμπληρώνει emphaticά ότι: «δεν υπάρχει καμία κακία, η οποία να μη λύνεται με την μετάνοια». Αυτή τη σωστική μετάνοια ανέμενε ο Χριστός από τον Ιούδα.

Ο αρνητής του Διδασκάλου Πέτρος

Ηχηρή είναι και η αντιπαραβολή στην οποία προβαίνουν οι θεοφόροι Πατέρες της Εκκλησίας όταν αναφέρονται στον αρνητή του Διδασκάλου, τον Πέτρο, και στον μετανοούντα επί του σταυρού ληστή.

Ο ενθουσιώδης μαθητής ως άπειρος μαχητής απέναντι στα «βέλη του πονηρού» κυριεύεται από την έπαρση και τον στιγμιαίο αλαζονικό εγωισμό τον οποίο είχε γεννήσει η πεποίθησή του ότι αγαπούσε τον Ιησού περισσότερο από τους άλλους μαθητές. Δεν ήταν αρκετή όμως μόνον η προαίρεση ή η πρόθεση του Πέτρου ενώ απουσίαζε η του Θεού επικουρία. Η ανθρώπινη αδυναμία του ενώπιον του φόβου και των δεινών που απεργαζόταν η σπείρα των Ιουδαίων, έκαμψε και απεγύμνωσε προς στιγμήν την ενθουσιώδη ψυχή του μαθητού, ο οποίος γίνεται αρνητής του Διδασκάλου. Ο φόβος του έθαψε την αγάπη του.

Η θεολογική ερμηνεία του βαθύτερου πνευματικού υποστρώματος της δειλίας του Πέτρου αποκαλύπτει ότι ο μαθητής ήταν εγκλωβισμένος στον «ιδιότυπο εγωισμό» του, που τον οδηγούσε σε παράτολμες και αλαζονικές εκδηλώσεις προβολής της ενθουσιώδους αγάπης του προς τον Χριστό. Ο Πειρασμός του μισάνθρωπου διαβόλου ωθούσε τον μαθητή στην πτώση της αρνήσεως. Ο Ιερός Χρυσόστομος εύστοχα αναφέρει ότι ο Χριστός σκοπίμως επέτρεψε την πτώση του Πέτρου προκειμένου να συνειδητοποιήσει πως έπρεπε να εμπιστευτεί περισσότερο τα όσα του απεκάλυψε ο Χριστός για την τριπλή άρνησή του, και να θάψει την εγωιστική φιλαυτία του. Η μετάνοια σώζει τον Πέτρο. Αναλογιζόμενοι οι θεοφώτιστοι Πατέρες της Εκκλησίας την προδοσία του Ιούδα και την άρνηση του Πέτρου επισημαίνουν ότι μόνον η μετάνοια του μαθητή και όχι η υποκριτική και επίπλαστη μεταμέλεια καθίσταται η σωστική γέφυρα που τον οδήγησε στην λύτρωση της συγχωρητικής αγάπης του Κυρίου.

Ο Χριστός σεβόμενος το «αυτεξούσιο» της προαιρέσεως τόσο του Ιούδα όσο και του Πέτρου δεν εξαναγκάζει εκβιαστικά την μετάνοιά τους, αλλά με άπειρη θεϊκή αγάπη αναμένει την επιστροφή τους. Παιδαγωγεί τους μαθητές προκειμένου να κατανοήσουν και να βιώσουν την ασθένεια και την αδυναμία της ανθρώπινης φύσεως, η οποία μπορεί να αμύνεται έναντι στα βέλη του πονηρού μόνο με την ταπεινοφροσύνη και την απόλυτη εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του όλου αγάπη Χριστού. Ο Πέτρος τελικώς εγκεντρίζεται σωστικά στον Χριστό, ενώ ο Ιούδας εγκεντρίζεται στον απατεώνα διαβόλου.

Ο εσταυρωμένος ληστής

Ο Πέτρος αρνείται τον Διδάσκαλο φοβούμενος τον φρικτό σταυρικό θάνατο ενώ ο εσταυρωμένος ληστής καταλύει τον φόβο του και είναι ο αληθώς ελεύθερος απέναντι στον φόβο του θανάτου. Τραγική ειρωνεία και ηχηρή αντινομία υπάρχει ανάμεσα στα δύο πρόσωπα.

Η ολοκληρωτική και απόλυτη μετάνοια του ληστού συμπυκνώνεται σε μια φράση: «Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθης εν τη Βασιλεία Σου», και ο άνομος που μετανοεί την εσχάτη στιγμή καθίσταται πρώτος πολίτης και οικιστής του παραδείσου. Η Εκκλησία μέσω της θεσπέσιας υμνολογίας της διακηρύττει την αλήθεια: «μικράν φωνήν αφήκεν ο ληστής εν τω Σταυρώ, μεγάλην πίστιν εύρε, μια ροπή εσώθη και πρώτος παραδείσου πύλας ανοίξας εισήλθεν. Ο αυτού την μετάνοιαν προσδεξάμενος, Κύριε, δόξα σοι». Η μετάνοια του κακούργου ληστού καθιστά αυτόν «πρότυπο και υπόδειγμα» αληθούς μετανοίας για κάθε ανθρώπινη ύπαρξη που στενάζει και συνθλίβεται κάτω από την δύναμη της ψυχοφθόρου αμαρτίας. Και ενώ «ο μαθητής ηρνήσατο, ο ληστής εβόησε, Μνήσθητί μου, Κύριε, εν τη Βασιλεία Σου». Ο Χριστός τιμά και σώζει τον μετανοούντα ληστή, τον οποίο καθιστά κοινωνό και μέτοχο της ουρανίου και ακτίστου Βασιλείας Του. Δια τούτο ψάλλει και η Εκκλησία: «Κύριε, ο τον ληστήν συνοδοιπόρον λαβών, τον εν αίματι χείρας μολύναντα, και ημάς συν αυτώ καταρίθμησον ως αγαθός και φιλόανθρωπος».

Ο ληστής ανοίγει διάπλατα τους πνευματικούς οφθαλμούς της υπάρξεώς του, την ψυχή και την καρδιά του, δεχόμενος και αντιλαμβανόμενος την σταύρωση του Χριστού ως αυτοθυσιαστική πράξη που αφορά και την προσωπική του λύτρωση και σωτηρία. Με τους οφθαλμούς της ψυχής του βλέπει τον κρεμάμενο επί ξύλου Χριστό ως ιστάμενο επί θρόνου δόξης και συγκαθήμενο με τον Θεό Πατέρα και το Πανάγιο Πνεύμα. Ο ληστής και ο αρνητής Πέτρος μετανοούν, ενώ ο Ιούδας μεταμελείται, αλλά η μεταμέλεια δεν έχει σχέση με την μετάνοια, διότι το κίνητρό της είναι ο πληγωμένος εγωισμός και όχι η συντριβή ως έκφραση ταπεινώσεως. Αποδεικνύεται λοιπόν σύμφωνα με την γραφή του Ιερού Χρυσοστόμου ότι «ο ληστής ήταν όντως ληστής και γι' αυτό ελήστευε την Βασιλεία του Θεού με το «Μνήσθητί μου Κύριε»».

Η πολιτική και θρησκευτική ελίτ του Ισραήλ

Η σπείρα των Ιουδαίων, δηλαδή οι Γραμματείς, οι Φαρισαίοι, οι Ιερείς και Αρχιερείς που απάρτιζαν το Ανώτατο Ισραηλιτικό Συμβούλιο, το οποίο τελικώς κατεδίκασε παρανόμως τον Ιησού, υπήρξαν τα πρόσωπα εκείνα που ως η «πολιτική και θρησκευτική κάστα» καταδυνάστευαν τον Ισραηλιτικό λαό, τον οποίο χειραγωγούσαν και ποδηγετούσαν. Αυτή η φατρία του Ισραήλ αισθανόμενη τα πλήγματα από τους πύρινους λόγους και τον δημόσιο έλεγχο του Ιησού εξυφαίνει το «σχέδιον της ανομίας και της χριστοκτονίας». Η πολιτική και θρησκευτική ελίτ του Ισραήλ απεργάζεται το ανουσιούργημα της δυσώδους θεοφονίας και φανατίζει τον λαό του Ισραήλ, ο οποίος παρά τις πολλαπλές ευεργεσίες που εδέχθη από το δημιουργό και Πλάστη του Χριστό, αποδεικνύεται τυφλός και πωρωμένος από την κακία και την άβυσσο των παθών που κυριαρχούν. Ο αγνώμων λαός στρέφεται κατά του ευεργέτου και υποτάσσεται στο μιανό σχέδιο της χριστοκτονίας που οι Γραμματείς και οι Αρχιερείς έχουν προαποφασίσει. Χορεύει ο διάβολος τον πιο τρελό χορό του και κρούει τα τύμπανα της ανομίας μαζί με τον άνομο θίασο της πολιτικής και θρησκευτικής κάστας που μόνον κατ' όνομα είναι το Ιερατείο του λαού, αλλά στην πραγματικότητα αποτελεί την σπείρα των πλέον στυγνών δολοφόνων του αναμάρτητου Ιησού.

Αβυσσώδες μίσος, κακία, φθόνος, σκληροκαρδία, εωσφορική μανία και πνευματική τύφλωση συνθέτουν την πνευματική υπόσταση του λαού, ο οποίος δεν δέχεται την αγάπη του Κυρίου και του προσφέρουν χολή, όξος, σταυρό και καρφιά. Η απόλυτη κατάπτωση του αγνώμονος λαού αποκαλύπτεται όταν στη δημόσια τοποθέτηση του Ποντίου Πιλάτου: «Αθώος ειμί από του αίματος του δικαίου τούτου υμείς όψεσθε», ακούγεται η εωσφορική βοή, η οποία ηχεί ως ενσυνείδητη ομολογία της μαιιοφονίας: «Το αίμα αυτού εφ' ημάς και επί τα τέκνα ημών». Εωσφορικός εγωισμός και δαιμονιώδης κακία υποτάσσουν τον σκληρόκαρδο

λαό, ο οποίος παρόλο που εγεύθη τις πολλαπλές ευεργεσίες του Ιησού, εντούτοις καθίσταται μιαρός και δυσώδης φονευτής του δικαίου Ιησού. Και όντως το αίμα Ιησού καταπνίγει την ανομία τους.

Το κύριο πειθήνιο όργανο του διαβόλου, η σπείρα των Γραμματέων, Πρεσβυτέρων, Αρχιερέων και Φαρισαίων, που συναποτελούν την θρησκευτική και εθνική ηγεσία του υπόδουλου στους ειδωλολάτρες Ρωμαίους Ισραήλ, κινεί τα νήματα της θεοκτονίας. Το ανώτατο Ισραηλιτικό Συμβούλιο κατά παράβαση κάθε θρησκευτικού και κοσμικού νόμου, και καταστρατηγώντας κάθε έννοια δικονομικού δικαίου υφαίνουν το άνομο σχέδιο τους και στήνουν την «ανάκριση-δίκη παρωδία» προκειμένου να οδηγήσουν στον θάνατο τον αναμάρτητο και ανεξίκακο Ιησού. Με ψευδομάρτυρες πληρωμένους και εκφοβισμένους κατευθύνουν την όλη διαδικασία στην επαλήθευση της διπλής κατηγορίας ότι: α) ο Ιησούς είναι ψευδομεσσίας και β) επικίνδυνος επαναστάτης εναντίον του ρωμαϊκού κράτους. Από το άνομο δικαστήριο ανόμων ανθρώπων η δίκη του Ιησού καθίσταται βδελυρό στίγμα και αιώνιο όνειδος των δολοφόνων ψευδοκριτών.

Επιβεβαιώνεται και κατακυρώνεται η κατασκευασμένη κατηγορία των συκοφαντών Αρχιερέων, Γραμματέων και Φαρισαίων, οι οποίοι παραδίδουν τον Ιησού στον Πιλάτο για να εκτελέσει την σταυρική θανατική καταδίκη καθώς μόνον οι επικυρίαρχοι ρωμαίοι κατακτητές είχαν το δικαίωμα να εκτελούν τις σταυρικές καταδίκες, ενώ κατά τον Ιουδαϊκό νόμο θα έπρεπε να τον καταδικάσουν σε θάνατο με λιθοβολισμό. Η αρρωστημένη διαστροφή που γεννά η αμαρτία και η φθονερή θυγατέρα της, η κακία, οδηγεί τους Ιουδαίους να απαιτούν την φρικτή σταυρική θανάτωση του Ιησού παρόλο που ο Πιλάτος δεν επιθυμεί να τον δικάσει και τον καταδικάσει λέγοντας: « Λάβετε αυτόν υμείς και κατά τον νόμον υμών κρίνατε αυτόν». Η τραγικότητα της θρησκευτικής ηγεσίας του Ισραήλ έγκειται στο γεγονός της άκρας υποκρισίας και ψευδοευσεβούς τυπολατρίας τους καθώς γνωρίζουν ότι οδηγούν αδίκως στον θάνατο τον αναμάρτητο και δίκαιο Χριστό και ταυτοχρόνως επιδιώκουν να καταστήσουν τον Πιλάτο συνεργό στο ανοσιούργημά τους προκειμένου να αποποιηθούν την πνευματική ευθύνη και το ηθικό βάρος της αμαρτίας τους.

Ο Πόντιος Πιλάτος

Ο Πόντιος Πιλάτος είναι «σημείον αντιλεγόμενον» και αμφιλεγόμενο πρόσωπο. Εγκλωβισμένος ο ίδιος στο πανούργο και διαβολικό σχέδιο της σπείρας των Ιουδαίων φαντάζει ωσάν να ψυχορραγεί φοβούμενος την θρησκευτική ηγεσία του Ισραήλ, η οποία τον εμπλέκει άμεσα στην θανατική καταδίκη του αθώου Ιησού. Προσπαθεί μέσα από τις πολλαπλές ερωτήσεις προς τον Ιησού να ανακαλύψει την αλήθεια, αλλά η αλήθεια που είναι ένσαρκη και ίσταται ενώπιον του δεν την βλέπει, διερωτώμενος: «τι έστιν αλήθεια;». Δεν διστάζει να ομολογήσει: «εγώ ουδεμίαν αιτίαν ευρίσκω εν αυτώ» και προκειμένου να θέσει τέλος στην δοκιμασία του Ιησού, τον παραδίδει στους στρατιώτες να τον μαστιγώσουν και να τον εξευτελίσουν, ώστε να τον εμφανίσει στον μενόμενο όχλο για να τον συγκινήσει και να τον σώσει.

Αλλά και η επιλογή του Πιλάτου να εφαρμόσει την κατ' έθος απελευθέρωση ενός καταδίκου εν όψει της εορτής του Ιουδαϊκού Πάσχα, καταδεικνύει ότι ο ίδιος παλεύει εσωτερικά με την συνείδησή του προκειμένου να σώσει τον Ιησού. Σε καμμία περίπτωση όμως δεν θα πρέπει να αποσιωπηθεί ότι ο Πιλάτος γνωρίζει καλά την δεινή θέση στην οποία τον είχε οδηγήσει η σπείρα των Ιουδαίων και φοβούμενος μήπως εκτεθεί στην Ρώμη και απωλέσει την θέση του ύστερα από την δόλια τακτική των Ιουδαίων να τον θέσουν εκβιαστικά προ των ευθυνών του, όταν κατηγορούν φθονερώς τον Ιησού ως ψευδοπροφήτη, ψευδομεσσία και κυρίως ως επαναστάτη Βασιλέα του Ισραήλ που αντιστρατεύεται την εξουσία και κυριαρχία του αυτοκράτορος, τελικώς εν πλήρει συνειδήσει συνηγορεί στο ανοσιούργημα τους. Δεν λειτουργεί με κριτήριο την δικαιοσύνη, αλλά ενεργεί για να σώσει την καριέρα και το κεφάλι του συλλογιζόμενος το «ίδιον όφελος». Ο Πιλάτος με δολιότητα προσπαθεί ν' αποσπάσει από τον Ιησού την κατάλληλη ομολογία για να θεμελιώσει την ανυπόστατη κατηγο-

ρία και τον ερωτά: «Συ ει ο Βασιλεύς των Ιουδαίων;». Ο ευθυνόφοβος Πιλάτος δεν ενδιαφέρεται να σώσει τον Ιησού, αλλά ως άτολμος, δειλός και μοιραίος εκπρόσωπος της κοσμικής εξουσίας αγωνίζεται να κρατήσει την εξουσία του. Προκαλεί μάλιστα εντύπωση η θρησκευτική και εθνική αποστασία του Ισραήλ, ιερατείου και λαού, όταν φθάνει στην απόλυτη κατάπτωση να αποδεχθεί την ειδωλολατρική ηγεσία των Ρωμαίων δυναστών του μόνο και μόνο για να δολοφονηθεί ο Ιησούς, ομολογώντας με ωμότητα: «ουκ έχομεν Βασιλέα, ει μη Καίσαρα».

Η σύζυγος του Πιλάτου και ο ρωμαίος ειδωλολάτρης εκατόνταρχος

Στην τρέλα του προδότη λαού και στον φόβο που επιβάλλει το δυσεβές Ιερατείο, όλα φαντάζουν απογοητευτικά και πνιγμένα στο σκότος της ανομίας. Εντούτοις λίγες αχτίδες ελπίδος προβάλλουν μέσα από την αγαθή προαίρεση ορισμένων προσώπων που αναγνωρίζουν στο πρόσωπο του Ιησού τον Μεσσία. Η σύζυγος του Πιλάτου «κατ' όναρ» δέχεται την αποκαλυφθείσα θεόθεν αλήθεια στο πρόσωπο του Κυρίου, όπως και ο ρωμαίος ειδωλολάτρης εκατόνταρχος, ο οποίος ιστάμενος ενώπιον του στον Γολγοθά κατά τις «μεγάλες ώρες» του θείου πάθους, ομολογεί υπό του Θεού φωτιζόμενος στα ενδότατα των μυχίων της ψυχής του: «Αληθώς Θεού υιός ην ούτος». Η τραγικότητα των στιγμών αυτών εντείνεται ακόμη περισσότερο εάν αναλογισθεί κάποιος ότι ο εθνικός (ειδωλολάτρης) εκατόνταρχος αν και «θεοσυγής», όπως χαρακτηρίζονται οι ειδωλολάτρες, πιστεύει στο πρόσωπο του Ιησού και αργότερα ως οπαδός του Ναζωραίου υπομένει το μαρτύριο του αίματος, ενώ οι Ιουδαίοι, ο «περιούσιος λαός», καθίστανται «θεοκτόνοι» από την εωσφορική και «αυτόφθονη» κακία και το αβυσσώδες μίσος τους. Τυφλοί οδηγούνται στην πνευματική απώλεια.

Ο Ιωσήφ και ο Νικόδημος

Οι δύο επιφανείς άνδρες του Ισραήλ, ο ευσχήμων Βουλευτής Ιωσήφ και ο Νικόδημος υπερβαίνουν τον ανθρώπινο φόβο που γεννά η αμαρτία και η δυσπιστία ή απιστία έναντι του Ιησού, αιτούνται το σώμα του μεγάλου νεκρού από τον Πιλάτο και κατ' εφαρμογή των νενομισμένων του Ιουδαϊκού νόμου ενταφιάζουν αυτό στο «καινόν μνημείον» που ήταν ιδιόκτητο επ' ονόματι του Ιωσήφ. Οι θεοφώτιστοι Πατέρες της Εκκλησίας αναφέρονται στο θάρρος και τον ηρωισμό των δύο ανδρών, οι οποίοι κινούμενοι εξ αγάπης και με ανθρώπινο σεβασμό στο πρόσωπο του νεκρού Ιησού δεν υπολογίζουν το κοινωνικό και προσωπικό κόστος της επιλογής και πράξεώς τους, αλλά ενεργούν ελευθέρως και αυτοπροαιρέτως.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας συγκρίνουν την στάση των δύο επιφανών ανδρών του Ισραήλ με εκείνη των μαθητών που φοβισμένοι κρύπτονται εγκαταλείποντας τον Διδάσκαλο, ενώ ακόμη και την ώρα που θα έπρεπε να ζητήσουν το σώμα του Κυρίου για να το ενταφιάσουν είναι απόντες, πλην του Ιωάννου «όν ηγάπα ο Κύριος». Οι κρυπτόμενοι «δια τον φόβον των Ιουδαίων» μαθητές είναι διασκορπισμένοι αφού πατάχθηκε ο Ποιμένας και όντας χλιαροί περί την πίστη στο πρόσωπο του Κυρίου βιώνουν την απελπισία και την απόγνωση του φόβου και της ανασφάλειας που γεννά η επενέργεια της αμαρτωλής και αδύναμης ανθρώπινης φύσεως.

Οι γυναίκες ενώπιον του σταυρωθέντος Ιησού

Τα μόνα πρόσωπα που ίστανται ενώπιον του σταυρωθέντος Ιησού είναι οι γυναίκες με πρώτη την Υπεραγία Θεοτόκο, εξαιρουμένου του νεαρού μαθητού Ιωάννου, οι οποίες εμπορούμενες από την ανυπόκριτη και πανσθενουργό αγάπη για το πρόσωπο του Ιησού ακυρώνουν και αποβάλλουν τον ανθρώπινο φόβο καθώς «η αγάπη έξω βάλλει τον φόβον». Γι' αυτό και ο Ιερός Χρυσόστομος επισημαίνει ότι «και το ασθενέστερον γένος ανδρειότερον εφάνη τότε». Αυτές οι γενναίοφρονες γυναίκες που μόνες βίωσαν τις «μεγάλες ώρες» του Γολγοθά και πάλι αυτές θα γευθούν την ευφρόσυνη χαρά της πρώτης είδησης ότι «ηγέρθη ο Κύριος».